

بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست: تحلیلی کیفی در نواحی روستایی شهرستان دشتستان

فرشاد رزم‌آور*^۱، مسلم سواری^۲

*^۱- کارشناس ارشد توسعه روستایی، دانشکده مهندسی زراعی و عمران روستایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملائانی، ایران.
^۲- استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی و عمران روستایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملائانی، ایران.

*ایمیل نویسنده مسئول: razmavar.farshad@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۴/۰۱

چکیده

امروزه بروز معضلات محیط‌زیستی و روند فزاینده آن دغدغه اصلی سازمان‌های بین‌المللی و اندیشمندان می‌باشد. این در حالی است که انسان‌ها عامل اصلی بروز این معضلات و همچنین قربانی نهایی آن می‌باشند. در این میان جامعه‌ی روستایی به عنوان مهمترین پایگاه تولید محصولات غذایی، نیز با مشکلات و بحران‌های محیط‌زیستی دست و پنجه نرم می‌کند. مسئولین تصمیم‌گیری در روستاها، مدیران روستایی می‌باشند که توجه به مسائل محیط‌زیستی یکی از مهمترین وظایف آن‌ها می‌باشد. از این رو، هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست در نواحی روستایی شهرستان دشتستان از توابع استان بوشهر می‌باشد. با توجه به کاربرد رویکرد کیفی در این مطالعه، جهت شناخت بهتر چالش‌ها و موانع، با مدیران روستایی منطقه دشتستان (۲۰ نفر) مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختار یافته انجام گرفت. جهت تحلیل نتایج این مطالعه، از تکنیک تئوری بنیانی استراوس و کوربین بهره گرفته شد که منجر به استخراج ۶۱ مفهوم و ۱۲ مقوله شد. در نهایت مفاهیم مستخرج از مصاحبه‌ها براساس ماهیت در قالب مدل پارادایمی و در ۷ سازوکار انسانی (۲۸ کد)، فرهنگی (۹ کد)، کالبدی (۴ کد)، طبیعی (۶ کد)، مالی و حمایتی (۷ کد)، آموزشی و مهارتی (۳ کد) و اجتماعی (۴ کد) جایگذاری شدند.

کلمات کلیدی: "پژوهش کیفی"، "حفاظت محیط‌زیست"، "شهرستان دشتستان"، "مدل استراوس و کوربین"، "مدیران روستایی"

۱- مقدمه

تهدید می‌کند. از جمله مهمترین بحران‌های محیط‌زیستی می‌توان به نابودی لایه ازن، باران‌های اسیدی، دگرگونی‌های اقلیمی، بروز خشکسالی‌ها، آلودگی‌های رادیواکتیویته، قطع بی‌رویه درختان جنگل، فرسایش خاک، تخریب زیستگاه جانوران، نابودی گونه‌های حیاتی، کاهش تنوع زیستی، جنگل‌زدایی، جاری‌شدن سیلاب، افزایش دمای کره زمین، آلودگی‌های شیمیایی، از بین رفتن پوشش گیاهی، کوبرزایی، کمبود آب و بسیاری از مشکلات دیگر اشاره کرد (حجازی و همکاران، ۱۳۹۶). از جهتی دیگر عوامل متعددی همچون متغیرهای اقتصادی (درجه صنعتی شدن، میزان تجارت و نابرابری تکنولوژیکی)، سیاسی (دموکراسی و استبداد)، اجتماعی (درجه شهرنشینی و نرخ باسوادی) و دولت (اندازه و کیفیت دولت) بر عملکرد محیط‌زیست تأثیرگذار هستند (محمدزاده و قهرمانی، ۱۳۹۶). محیط‌زیست مجموعه‌ای بسیار گسترده و در هم پیچیده از عواملی می‌باشد که در اثر روند و تکامل تدریجی موجودات زنده و اجزای سازنده سطح زمین به وجود آمده و تأثیر آن در فعالیت‌های انسان غیرقابل انکار می‌باشد (جوزی و داراب‌پور، ۱۳۹۳). در تعریفی دیگر، محیط‌زیست یکی از کالاهای عمومی می‌باشد (Nie et al., 2020) و یا آنچه فرایند زیست را در بر گرفته و با آن رابطه متقابل دارد،

امروزه نگرانی در مورد محیط‌زیست نسبتاً رایج شده است (Elliott., 2014) زیرا در سال‌های اخیر، نگرانی مجامع سیاسی و علمی در ارتباط با مسائل و مشکلات محیط‌زیست و تلاش‌ها جهت بهبود و حفاظت از آن در مقابل آسیب‌پذیری بیشتر، ابعاد جهانی به خود گرفته است. نقطه عطف این نگرانی‌ها از دهه ۱۹۷۰ میلادی تاکنون در چندین اجلاس و بیانیه مشترک جهانی از جمله کنفرانس محیط‌زیست و انسان، گزارش کمیسیون براتلند، کنفرانس زمین و توسعه سال ۱۹۹۲ در ریو، توسعه پایدار سال ۲۰۰۲ در ژوهانسبورگ (آفریقای جنوبی)، اجلاس سران در ریودوژانیرو در سال ۲۰۱۲، و دستور کار اهداف توسعه پایدار پس از سال ۲۰۱۵ متجلی شده است (یاقوت‌حردانی و همکاران، ۱۳۹۹). قرن بیست و یکم، عصر بروز فاجعه‌های زیست‌محیطی بسیاری در کره زمین بوده است؛ فاجعه‌هایی که از تلاش انسان برای رشد اقتصادی بدون توجه به سایر مؤلفه‌های توسعه پایدار ناشی می‌شود (علوی، ۱۳۹۹). استفاده نادرست انسان از طبیعت و منابع طبیعی، بیشتر کشورهای جهان را با مشکلات جدی محیط‌زیستی مواجه کرده است. بحران‌های محیط‌زیستی کنونی، در کنار انفجار جمعیت، افزایش فقر و گسترش بیماری‌های خطرناک، جامعه بشری را

کلی توجه به محیط‌زیست روستایی از ارکان‌های مهم جهت رسیدن به توسعه روستایی می‌باشد، که آن را می‌توان مجموعه اقداماتی با هدف ارتقاء نوسازی مناطق روستایی، ایجاد فرصت‌های جدید اشتغال، پایداری دارایی‌های کشاورزی، کارآیی مدیریت منابع و حفظ اکوسیستم‌ها دانست (Abreu et al., 2020). بنابراین پژوهش حاضر به بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست در نواحی روستایی شهرستان دشتستان از توابع استان بوشهر پرداخته است. در ادامه به مروری بر مطالعات صورت گرفته در زمینه چالش‌های مدیران روستایی اشاره می‌شود. ایمانی جاجرمی و کریمی (۱۳۸۸) در مطالعه‌ای سهم اندک زنان در مدیریت روستایی علی‌رغم جمعیت قابل توجه آنان در ساختار جمعیت روستاها، پایین بودن سرمایه انسانی اعضای شوراها و روستائیان، مهاجرت اعضای شورا و جمعیت جوان روستایی به شهرها و همچنین کاهش میزان سرمایه اجتماعی میان شوراها و روستائیان را از مهمترین چالش‌های اجتماعی شوراها روستایی معرفی کردند. نتایج پژوهشی در شهرستان کوه‌دشت استان لرستان نشان داد عواملی همچون کمبود منابع مالی و اعتباری مهمترین مشکل دهیاری‌ها در فرایند توسعه روستایی می‌باشد (تقدیسی و همکاران، ۱۳۹۰). قدیری معصوم و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی در شهرستان بستان آباد استان آذربایجان شرقی نشان دادند که مقاومت مردم جهت معابر و اصلاح آن‌ها، نبود نظام برنامه‌ریزی برای روستا و عدم همکاری بین دهیار و اعضای شورای اسلامی از مهمترین مشکلات دهیاری‌ها در منطقه مورد مطالعه می‌باشد. نتایج مطالعه‌ای در شهرستان سامان در استان چهارمحال و بختیاری نشان داد به ترتیب ابعاد اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و محیطی- کالبدی بر ناکارآمدی مدیران روستایی تأثیر داشته‌اند. همچنین مهمترین عامل در بعد اقتصادی، مشکلات بودجه‌ای در سطح کلان، در بعد اجتماعی- فرهنگی، عامل قومیت‌گرایی و اشکالات ساختاری انتخابات و در بعد محیطی عدم توجه به محیط‌زیست و ناآگاهی به مسائل مربوطه بوده‌اند (نوروزی و غلامیان، ۱۳۹۸). نتایج تحقیقی در روستاهای پیراشهری شیراز نشان داد چالش‌های اجتماعی- فرهنگی مهمترین چالش پیش‌روی مدیریت روستایی می‌باشد (ریاحی و معصومی، ۱۳۹۹). نتایج مطالعه‌ای در میان دهیاران شهرستان اسکو از توابع استان آذربایجان شرقی نشان داد چالش‌های اقتصادی - حمایتی، مدیریتی، زیرساختی، حقوقی، آموزشی و تخصصی، و اجتماعی به ترتیب مهمترین چالش‌های دهیاران در مدیریت نوین روستایی بودند (شوکتی أمقانی و سواری، ۱۳۹۹). نتایج تحقیقی در دهستان سررود جنوبی استان کهگیلویه و بویر احمد تحت عنوان واکاوی عملکرد دهیاری‌ها در راستای بهبود کیفیت محیطی روستائیان نشان داد پایین بودن سطح سواد دهیاران، عدم آشنایی روستائیان با وظایف خود و دهیاران، نبود سیستم نظارتی و ارزشیابی و

محیط‌زیست نامیده می‌شود (یاسوری و امامی، ۱۳۹۶). دسترسی به محیط‌زیست سالم، پاک و پایدار به منزله افزایش توان اقتصادی جامعه می‌باشد. از این‌رو حفظ محیط‌زیست پیش‌نیاز تداوم تولید و در نتیجه مصرف به شمار می‌آید (دانش جعفری و همکاران، ۱۳۹۴). این در حالی است که در جوامع در حال توسعه، رویکردهای مسئولانه زیست‌محیطی در بیشتر حوزه‌ها برای عملکرد مسئولانه در این زمینه کم‌رنگ‌تر به نظر می‌آید (علوی، ۱۳۹۹). در همین رابطه توجه به محیط‌زیست روستایی بسیار حائز اهمیت می‌باشد زیرا روستاها از اصلی‌ترین و مبنایی‌ترین تقسیم از تقسیمات کشوری می‌باشند و دارای محیطی قابل درک هستند (محسنی، ۱۳۹۹). با این حال، بسته به مکان‌ها و زمینه‌های زیست‌محیطی، مناطق روستایی به طور فزاینده‌ای با چالش‌های مربوط به رشد، شغل، پایداری و دسترسی روبرو می‌شوند (De Toni et al., 2021). و عدم برنامه‌ریزی در مناطق روستایی باعث تشدید آلودگی‌های محیط‌زیستی در این مناطق می‌شود (Zhao et al., 2021). در این راستا مدیریت روستایی، به عنوان نزدیکترین لایه دولت به مردم، نقش پر رنگی در توسعه جوامع روستایی عهده‌دار می‌باشد (رضوانی و همکاران، ۱۳۹۹). امروزه نقش و جایگاه مدیریت در تمامی زمینه‌ها و عرصه‌های زندگی بشر، از اهمیت و توجه زیادی برخوردار است (حسنلو و همکاران، ۱۳۹۷). در جامعه روستایی نیز مدیریت می‌تواند نقش بسیار مؤثری در فرایند توسعه بازی کند (فیروزنیا و تیموریان، ۱۳۹۴). مدیریت در فرایند توسعه و برنامه‌ریزی روستایی، جایگاه و نقش غیرقابل انکاری دارد. بدون مدیریت روستایی مشروع و کارآمد، اهداف توسعه روستایی محقق نمی‌شوند (رضوانی و هراثینی، ۱۳۹۶). زیرا مدیریت و برنامه‌ریزی روستایی در سطوح کلان و خرد به عنوان مهمترین عوامل در توسعه روستایی مطرح می‌شوند (قاسمی نرگسی و همکاران، ۱۳۹۶). بنابراین مدیریت روستایی در مسائل تولید، مسائل زیست‌محیطی مانند آلودگی آب، از دست دادن تنوع زیستی، فرسایش زمین و مسائل اقتصادی- اجتماعی در نواحی روستایی نقش مهمی دارد (Wezel., 2016). آموزش در زمینه‌های درک توسعه محلی، بروز ابتکارها، جمع‌گرایی و مشارکت در امور از مهمترین وظایف مدیران روستایی می‌باشد (رضوانی و هراثینی، ۱۳۹۶). بنابراین عدم توجه به محیط‌زیست روستایی توسط مدیران و مردم جوامع روستایی پیامدهای منفی هم‌چون از دست دادن تنوع زیستی (Uchida & Ushimaru, 2014)، فرسایش خاک (Foucher et al., 2019)، از بین رفتن مناظر فرهنگی ارزشمند و ارزش‌های زیبایی‌شناختی (Plieninger et al., 2015)، و غیره را به همراه دارد. در همین رابطه حفاظت از محیط‌زیست، که به هر گونه عملیاتی برای نگهداری محیط‌زیست یا جلوگیری از تخریب آن صورت می‌گیرد، گفته می‌شود، ضروری می‌باشد (رحمانی تیرکلایی، ۱۳۹۹). به‌طور

طایفه‌ای بودن انتخاب دهیار مهمترین عوامل عدم موفقیت دهیاران در زمینه مدیریت فضای سبز روستایی از دیدگاه ساکنان بودند (مشفق‌نژادی و همکاران، ۱۳۹۹). نتایج پژوهشی در چین نشان داد عدم شناسایی مسائل زیست‌محیطی، عدم وجود مسئولیت‌های مشخص، سیاست‌ها و سیستم‌های مقررات نامناسب، اجرای ناکارآمد سیاست‌ها و مقررات زیست‌محیطی و عدم نظارت در مدیریت محیط‌زیست از مهمترین مشکلات مدیریت محیط زیست در مناطق روستایی- شهری می‌باشد که منجر به عدم آگاهی زیست‌محیطی در ساکنان و وخامت کیفیت محیط می‌شود (Tian et al., 2011). یافته‌های مطالعه‌ای در آفریقای جنوبی نشان داد اکثر مدیران محلی در اجرای استراتژی مؤثر توسعه اقتصادی محلی، سیاست‌های نامناسب دولت ملی و استانی، شیوه‌ها و الزامات سنگین ناتوان هستند. فساد، فرهنگ عدم پرداخت و عدم پاسخگویی از چالش‌های عمده‌ای است که مدیران در اجرای سیاست‌های اقتصادی- اجتماعی با آن روبرو هستند (Oyelana & Thakhathi, 2017).

۲- روش انجام تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و به لحاظ رویکرد در گروه تحقیقات کیفی قرار دارد که با استفاده از تکنیک تئوری بنیادی انجام گرفته است. مطالعات کیفی رهیافتی کل‌گرا و اکتشافی می‌باشند که در راستای مطالعات علوم اجتماعی، به دنبال توصیف و تحلیل فرهنگ و رفتار انسان‌ها از دیدگاه افراد مورد مطالعه هستند (عزیزی خالخلیلی و زمانی، ۱۳۹۳). همچنین تحقیقات کیفی را می‌توان از دیدگاه ذهنی مورد بررسی قرار داد تا محققان به جای اینکه خود را خارج از آن قرار دهند و ادعای بی‌طرفی کنند، نقش خود را در تحقیق تشخیص دهند (Bleiker et al., 2019). گلسر و استراوس روش‌های کیفی را به عنوان تحقیقاتی که داده‌هایی را تولید می‌کنند که از روش‌های آماری یا سایر ابزارهای کمیابی تولید نمی‌شوند، تعریف کردند (Lefèvre et al., 2019). بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست در نواحی روستایی شهرستان دشتستان به صورت کیفی انجام گرفت. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و با روش گلوله‌برفی (ارجاع زنجیره‌ای) انجام شد. حجم نمونه با اشباع داده‌ها زمانی تعیین شد که پاسخ‌های جدیدی از شرکت‌کنندگان دریافت نشد (Hicks, 2018). در پایان شمار شرکت‌کنندگان در تحقیق به ۲۰ نفر رسید. شرکت‌کنندگان مدیران روستایی شامل ۱۴ نفر دهیار، ۴ نفر رئیس شورای اسلامی و ۲ نفر اعضای شورای اسلامی از ۲۰ روستا در شهرستان دشتستان بودند که به صورت حضوری و مجازی با استفاده از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختار یافته جهت شناسایی و بررسی بهتر چالش‌های محیط‌زیستی مورد مصاحبه قرار

گرفتند. مدت زمان انجام مصاحبه‌ها بیش از ۴۰ دقیقه متغیر بود. از افراد شرکت‌کننده در تحقیق رضایت آگاهانه گرفته شد و محرمانه بودن شرکت‌کنندگان و ناشناس بودن آن‌ها در ارائه یافته‌ها تضمین شد. کلیه‌ی اطلاعات با رضایت نمونه‌ها بر روی نوار کاست ضبط، سپس بطور کامل بر روی کاغذ پیاده‌سازی و نسخه‌برداری گردید. عملیات جمع‌آوری اطلاعات در بازه زمانی ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ لغایت ۱۴۰۰/۰۴/۰۶ انجام شد.

تکنیک تئوری بنیادی یا گردند تئوری به عنوان روش مورد استفاده در این پژوهش؛ بر پدیده‌های مطالعه تأکید دارد و هم داده‌ها و هم تجزیه و تحلیل را از تجربیات مشترک و روابط با مصاحبه‌شوندگان ایجاد می‌کند (Ong, 2012). بنابراین، تولید نظریه از طریق یک فرایند سیستماتیک که به موجب آن مفاهیم و بینش‌های نظری از طریق جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل همزمان داده‌ها توسعه می‌یابد (Stumpf et al., 2016). ایده اصلی این راهبرد، نظریه‌پردازی براساس داده‌های حاصل از مشارکت‌کنندگانی که فرآیند مورد پژوهش را تجربه کرده‌اند، ایجاد یا مفهوم‌سازی می‌شود (اصلی‌پور و همکاران، ۱۳۹۳). به طور خلاصه تفسیرهای محقق از داده‌ها، کدهای نوظهور او را در نظریه بنیادی شکل می‌دهد (Ong, 2012). از آنجا که هدف مطالعه حاضر شناسایی و بررسی چالش‌های محیط‌زیستی می‌باشد، تکنیک گردند تئوری به علت خلق نظریه و قدرت بالای این روش در توضیح دادن، روش مناسبی برای مطالعه حاضر به شمار می‌آید (خشوعی و همکاران، ۱۳۹۴). همچنین در مواقعی که اطلاعات کمی در مورد زمینه مورد مطالعه یا زمانی که چشم انداز جدیدی در زمینه مورد نیاز وجود دارد، استفاده از گردند تئوری اجتناب ناپذیر می‌باشد (Lagerin et al., 2017). این روش شامل ۵ مرحله زیر می‌باشد:

مرحله اول: طرح تحقیق (شامل دو مرحله بررسی ادبیات فنی و انتخاب موارد)

مرحله دوم: مرحله میدانی و جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از جامعه مورد مطالعه

مرحله سوم: تنظیم داده‌ها و نگارش گویه‌های استخراجی از مصاحبه‌ها

مرحله چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

مرحله پنجم: طراحی و اعتبار مدل (دل‌انگیزان و همکاران، ۱۳۹۹).

مهمترین اصل در تکنیک تئوری بنیادی، عمل کدگذاری می‌باشد که این مرحله از پژوهش در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام می‌گیرد (محمدی، ۱۳۹۸). کدگذاری باز: به این معناست که همه داده‌ها به حالت اولیه وارد شوند (Hengzhou & Yuexi, 2016). در کدگذاری باز، با بررسی خط به خط و سپس تعریف اقدامات یا رویدادهای درون آن، تا حد امکان کد ایجاد می‌شود (Ong, 2012).

راهبردها: تمامی اقدام کنشگران در مواجهه با مقوله محوری می‌باشد (Kuznetsov et al., 2013).
شرایط مداخله‌گر: شرایطی هستند که باعث می‌شود اتخاذ راهبردها، تسهیل یا محدود شوند (شهبازی و همکاران، ۱۳۹۹).
پیامدها: آخرین مقوله در مدل پارادایمی می‌باشد که متأثر از اجرای راهبردها کنش/واکنش می‌باشد (Vanclova & Havrdova, 2015).

۳- نتایج

نتایج آمار توصیفی نشان داد، ۱۹ نفر از پاسخگویان این مطالعه مرد و تنها ۱ نفر زن، ۱۶ نفر از آن‌ها متأهل و ۴ نفر مجرد با میانگین سنی ۴۲ سال در بازه ۶۱-۳۰ سال بودند. همچنین ۶۵ درصد از مشارکت‌کنندگان دارای تحصیلات دانشگاهی بودند که بالاترین مدرک تحصیلی میان آن‌ها دکتری (۱ نفر) بود. پس از انجام مصاحبه‌ها و جمع‌آوری اطلاعات از جامعه هدف، اقدام به بررسی آن‌ها گردید. همانگونه که پیشتر بیان گردید، کدگذاری باز مرحله آغازین تئوری بنیانی براساس مدل استراوس و کوربین می‌باشد که حاصل آن شناسایی ۶۱ مفهوم بعنوان چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست در منطقه مورد مطالعه بود. مفاهیمی که بیشترین تکرار را داشتند مهمترین چالش‌های محیط‌زیستی از دیدگاه جامعه مورد مطالعه بودند. بنابراین، عواملی همچون عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست، عدم همکاری دامداران، عدم اطلاع و آگاهی ساکنین از روش‌های تفکیک و دفع زباله و پسماند خانگی، کمبود نیروی انسانی لازم و ماهر، تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مسکونی و تفریحی، و رها کردن زباله توسط گردشگران در طبیعت روستا بعنوان مهمترین چالش‌های پیش‌روی مدیران روستایی در زمینه حفاظت از محیط‌زیست شناسایی شدند (جدول ۱).

(2012). در ادامه نیز برای هر کدام از عبارات و نکات کلیدی استخراج شده یک نماد یا برجسب مناسب انتخاب می‌شود (محمدی، ۱۳۹۸). کدگذاری محوری: کدگذاری محوری عمدتاً به منظور مقایسه مداوم و تجزیه و تحلیل خوشه‌ای کدگذاری باز می‌باشد تا روند ارتباط منطقی داخلی بین مقوله‌های اولیه را بررسی کند (Cao et al., 2019). به بیانی دیگر بدنبال کشف و ساختن رابطه منطقی داخلی بین مقوله اولیه و مقوله اصلی می‌باشد (Hengzhou & Yuexi, 2016). کدگذاری انتخابی: تم‌های نهایی را تعیین می‌کند (Swendiman et al., 2019). این مرحله بر اساس دلالت و رابطه منطقی بین مقوله‌های اصلی است که بیشتر طبقه اصلی را تصحیح می‌کند و یک چارچوب نظری سیستماتیک از عوامل مؤثر ایجاد می‌کند. دسته‌بندی‌ها و موضوعات را به گونه‌ای سازماندهی و ادغام می‌کند که درک یا نظریه‌ای منسجم از پدیده مطالعه را بیان کند (Hengzhou & Yuexi, 2016). در این مطالعه به منظور برقراری پیوند میان مقوله‌ها، از الگوی پیشنهادی استراس و کوربین استفاده شد که مقوله‌ها در ۶ دسته جای می‌گیرند (رفیعی و میرزایی، ۱۳۹۷). این ۶ دسته شامل مواد زیر می‌باشند:
شرایط علی: شرایطی که باعث شکل‌گیری پدیده یا طبقه محوری می‌شوند. این شرایط مجموعه‌ای از طبقات و ویژگی‌های آن‌ها می‌باشد که مقوله اصلی تحت تأثیر این شرایط قرار می‌گیرد (حکاک و همکاران، ۱۳۹۳).
شرایط زمینه‌ای: بیان‌کننده سلسله خصوصیات ویژه‌ای می‌باشد که به پدیده‌ای دلالت دارد. به بیانی دیگر، محل حوادث یا وقایع مرتبط با پدیده در طول یک بعد می‌باشد. به طور کلی زمینه عبارت از سلسله شرایطی خاصی می‌باشد که در آن راهبردهای کنش و کنش متقابل جهت ماهر یا پاسخ به پدیده اتفاق می‌افتد (کلالی، ۱۳۸۸).
مقوله محوری: مقوله‌ای اصلی که می‌توان دیگر مقوله‌ها را به آن ربط داد و به دفعات در داده‌ها ظاهر می‌شود (شماعی کویانی و اسمعیلی گیوی، ۱۳۹۳).

جدول ۱- کدگذاری باز چالش‌های مدیران روستایی جهت حفاظت از محیط‌زیست

فرآوانی	مفاهیم	نماد	فرآوانی	مفاهیم	نماد
۱۱	نبود امکانات و آموزش تفکیک و بازیافت زباله	F2	۱۴	رها کردن زباله توسط گردشگران در طبیعت روستا	F1
۴	افزایش آلودگی‌های محیطی	F4	۱۲	عبور و مرور دام‌ها در روستا	F3
۶	عدم وجود تبلیغات رسانه‌ای	F6	۵	وقوع حوادث طبیعی مانند سیل، طوفان، و...	F5
۹	رها بودن سگ‌های ولگرد در محیط روستا	F8	۱۳	دپو کردن کودهای حیوانی درب منزل برخی دامداران	F7
۷	روان آب‌های منازل	F10	۱۳	هزینه جمع‌آوری و حمل زباله‌ها	F9
۹	فضولات حیوانی رها شده در محیط روستا توسط دام‌ها	F12	۱۷	عدم اطلاع و آگاهی ساکنین از روش‌های تفکیک و دفع زباله و پسماند خانگی	F11
۷	افزایش جمعیت	F14	۱۱	ممانعت برخی دامداران با جمع‌آوری کود حیوانی حتی با پرداخت هزینه	F13
۱۰	وزش بادهای شدید	F16	۸	حفر چاه‌های غیرمجاز یا افزایش عمق چاه	F15
۴	عدم استفاده از کیسه و سطل زباله توسط برخی	F18	۱۵	کمبود نیروی انسانی لازم و ماهر	F17

		ساکنین	
F19	فقر روستایی	۹	F20 آتش زدن زباله‌های دیو شده در اطراف روستا توسط افراد دوره‌گرد
F21	شکار بی‌رویه و از بین بردن زیست بوم طبیعی	۵	F22 باقی ماندن نخاله‌های (مصالح) ساختمانی در معابر
F23	فرار خانوارها از پرداخت هزینه جمع‌آوری زباله	۱۳	F24 تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مسکونی و تفریحی
F25	عدم توجه و همکاری برخی کشاورزان در امر استفاده از کودها و سموم شیمیایی	۵	F26 بیکاری و نبود شغل مناسب برای جوانان
F27	درگیری برخی محلات با دهیاری جهت شیب آسفالت و هدایت آب باران	۴	F28 ریختن کود حیوانی پیش از موعد استفاده در اطراف اراضی کشاورزی توسط زمین‌داران
F29	آلودگی منابع آب زیرزمینی و خاک با ورود سموم ناشی از شیرابه‌های زبالات	۵	F30 عدم وجود آموزش کافی محیط‌زیستی
F31	وجود دامداری و مرغداری‌های صنعتی	۷	F32 کمبود بودجه
F33	دپو کردن کود حیوانی اطراف روستا توسط صیفی کاران قبل از کشت	۶	F34 توجه بیشتر شورای روستا به مسائل عمرانی تا محیط‌زیستی
F35	آتش زدن بقایای زراعی	۱۰	F36 عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست
F37	ایجاد چاه‌های فاضلاب در کوچه‌ها	۶	F38 رها کردن زباله‌ها در سطح روستا توسط برخی خانوارها
F39	عدم همکاری و نظارت نهادهای مسئول	۴	F40 وجود افراد بی‌توجه و ناآگاه نسبت به محیط‌زیست
F41	ریختن سم در رودخانه	۲	F42 جلوگیری از زیرسازی برخی کوچه‌ها
F43	عدم توجه نخلداران به توصیه‌های انجام شده جهت آبیاری	۳	F44 افزایش سن و بیماری‌های جسمی دامداران
F45	عدم همکاری دامداران	۱۸	F46 چرای درختان توسط دامداران
F47	عدم توجه و برخورد اداره محیط‌زیست با افراد خاطی	۳	F48 نگهداری احشام به تعداد زیاد در مکان‌های پرجمعیت و داخل منازل
F49	تخریب‌های بدون برنامه و بی‌پایه	۴	F50 جلوگیری از عقب‌نشینی خانه‌ها
F51	پیش‌روی منازل و تنگ کردن کوچه‌ها	۵	F52 عدم همکاری برخی خانوارها
F53	ساخت و سازهای جدید در روستا	۵	F54 عدم حمایت دولت جهت نگهداری دام‌ها در خارج از روستا
F55	عدم نصب سطل‌های زباله تحویلی توسط برخی خانوارها	۷	F56 ناپدید شدن سطل‌های زباله
F57	رطوبت بالای هوا	۹	F58 استفاده بیش از حد از کودها و سموم شیمیایی
F59	رها سازی فاضلاب خانگی در کوچه	۴	F60 منفعت طلبی عده‌ای از روستائیان
F61	مشکلات آبیاری درختان ابتدای روستا	۲	

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

مهمترین نقل قول‌های مشارکت‌کنندگان پرداخته می‌شود. به گفته مشارکت‌کنندگان چالش‌های انسانی مهمترین موانع آن‌ها در راستای حفاظت از محیط‌زیست می‌باشند. در این میان دامداران یکی از مهمترین موانع می‌باشند که عدم همکاری آن‌ها باعث آسیب به محیط‌زیست روستایی شده مثلاً ممانعت برخی دامداران با جمع‌آوری کود حیوانی، فضولات حیوانی رها شده در محیط روستا توسط دام‌ها، دپو کردن کودهای حیوانی درب منزل برخی دامداران، عبور و مرور دام‌ها در روستا، نگهداری احشام به تعداد زیاد در مکان‌های پرجمعیت و داخل منازل، چرای درختان توسط دامداران و دلایلی از این قبیل باعث شده این مورد به یکی از مهمترین چالش‌ها تبدیل شود. به گفته یکی از دهیاران: ما با لودر و کامیون جهت جمع‌آوری کود حیوانی درب منزل بزرگترین دامدار روستا رفتیم. با اینکه از قبل

مرحله دوم، کدگذاری محوری می‌باشد که در این مرحله کدهای اولیه به علت شمار آن‌ها به کدهای ثانویه تبدیل می‌شوند و به عبارتی کدهای اولیه در قالب طبقات مشابه قرار می‌گیرند و مقولات را تشکیل می‌دهند. در نهایت چند مقوله تبدیل به یک طبقه فرعی می‌شوند. بدین ترتیب ۶۱ مفهوم شناسایی شده در مرحله اول به ۱۲ مقوله شامل موانع پایداری سکونتگاهی، موانع نشاط اجتماعی، آسیب محیطی، ضعف فرهنگ محیط‌زیستی، ضعف اطلاعات و تبلیغات، موانع کالبدی، مشکلات آب و هوایی، آلودگی‌های محیطی، نبود حمایت‌ها، مشکلات مالی، مشکلات آموزشی و مهارتی، و مشکلات اجتماعی و ۸ طبقه فرعی شامل چالش‌های انسانی، فرهنگی، کالبدی، طبیعی، مالی و حمایتی، آموزشی و مهارتی، و اجتماعی دسته‌بندی شدند (جدول ۲) که در ادامه به تشریح آن‌ها و ارائه

می‌شود خانوارها زباله‌ها را در محیط روستا قرار دهند، فاضلاب خود را در کوچه و خیابان رها کنند، از کیسه‌های زباله‌ای که توسط دهیاری در اختیار آن‌ها قرار داده شده استفاده نکنند و بسیاری از کشاورزان روستا نیز بقایای زراعی خود را بسوزانند که مسائل آگاهی و کمبود اطلاعات نیز در این زمینه وجود دارد زیرا نبود رسانه و تبلیغات قوی در این زمینه باعث می‌شود بسیاری از افراد به مسائل و بحران‌های زیست‌محیطی ناآگاه و بی‌توجه باشند (۱۴۰۰/۰۴/۰۵، مصاحبه مجازی). چالش‌های کالبدی از دیگر موانع شناسایی شده بودند که ساخت و سازهای جدید برای مصارف مسکونی و تفریحی، تخریب‌های بدون برنامه توسط روستاییان، پیش‌روی منازل و تنگ کردن کوچه‌ها و جلوگیری از عقب‌نشینی خانه‌ها از عوامل کالبدی بودند که بعنوان موانع مدیران شناسایی شدند. در این رابطه یکی از پاسخگویان گفت: بسیاری از اهالی خانه‌های خود را تخریب کرده که بازسازی کنند و یا به ساخت و ساز در روستا مشغول هستند ولی به مسائل محیط‌زیستی توجهی ندارند و نخاله‌های ساختمانی را در محل عبور و مرور رها کرده و اقدامی برای جمع‌آوری آن‌ها نمی‌کنند و علی‌الرغم تذکرات فراوان در نهایت دهیاری با تقبل هزینه کارگر گرفت تا آن‌ها را جمع کند و به بیرون منتقل کند (۱۴۰۰/۰۴/۰۶، مصاحبه مجازی). وزش بادهای شدید، وقوع حوادث طبیعی مانند سیل، طوفان، و غیره، رطوبت بالای هوا، افزایش آلودگی‌های محیطی، آلودگی منابع آب زیرزمینی و خاک با ورود سموم ناشی از شیرابه‌های زبالات، و رها بودن سگ‌های ولگرد در محیط روستا از مهمترین عوامل طبیعی شناسایی شده می‌باشند که به گفته یکی از دهیاران: رطوبت بالای هوا در برخی مناطق دشتستان باعث می‌شود در روستاهایی که دام‌ها در منازل یا درب منازل نگهداری می‌شوند بوی بد روستا را فرا بگیرد (۱۴۰۰/۰۳/۳۱، منزل شخصی). همچنین به گفته دیگری افزایش سایر آلودگی‌های محیطی مانند آلودگی آب و خاک باعث صدمه به کشاورزی و منابع طبیعی شده که مثلاً اصلی آن عدم رعایت برخی خانوارها در موارد مربوط به زباله‌ها و فاضلاب‌های خانگی می‌باشد (۱۴۰۰/۰۴/۰۵، مصاحبه مجازی).

چالش‌های مالی و حمایتی دیگر موانع مدیران بودند که بیشتر آن‌ها معتقد بودند کمبود بودجه برای بسیاری از اقدامات محیط‌زیستی مانند استخدام پاکبان، راننده، خرید گازی و غیره را ندارند که مشکلات نظافتی در روستا را برطرف کنند. از جهتی بسیاری از خانوارها از پرداخت هزینه جمع‌آوری زباله اجتناب می‌کنند و انتظار دارند دهیاری تمام این هزینه‌ها را تقبل کند. در زمینه حمایت‌ها نیز پاسخگویان عدم همکاری و نظارت نهادهای مسئول، عدم توجه و برخورد اداره محیط‌زیست با افراد خاطی، توجه بیشتر شورای روستا به مسائل عمرانی تا

هزینه آن را تقبل کرده بودیم ولی با اهانت و ممانعت دامدار روبرو شدیم و در نهایت موفق به جمع‌آوری کودها نشدیم (۱۴۰۰/۰۳/۳۰، مصاحبه مجازی). عدم نصب سطل‌های زباله تحویلی توسط برخی خانوارها و ناپدید شدن برخی سطل‌های زباله نصب شده از دیگر مشکلات می‌باشد که به گفته یکی از مشارکت‌کنندگان: بسیاری از سطل‌های زباله نصب شده در کوچه‌ها و خیابان‌های روستا ناپدید شده و برخی خانوارها نیز سطل‌های تحویلی به آن‌ها را نصب نکرده و هنوز زباله‌های خانگی خود را درب منزل قرار می‌دهند که باعث می‌شود حیوانات و ورزش باد آن‌ها را پخش کند و باعث بوی بد و مریضی شود (۱۴۰۰/۰۴/۰۱، منزل شخصی). مناطق روستایی به دلیل دارا بودن مناظر و طبیعت در فصول پاییز، زمستان و اوایل بهار پذیرای گردشگران می‌باشد ولی متأسفانه گردشگران زیادی زباله‌های خود را در طبیعت روستا رها می‌کنند که این زباله‌ها خصوصاً زباله‌های پلاستیکی به دلیل اینکه زمان زیادی لازم است تا تجزیه شوند رها ماندن آن‌ها در طبیعت روستا باعث صدمه به محیط‌زیست می‌شود. همچنین در برخی مناطق ریختن کود حیوانی پیش از موعد استفاده در اطراف اراضی کشاورزی توسط زمین‌داران از مسائل مهمی می‌باشد که باعث اعتراض اکثر خانوارهای روستایی شده است و در این راستا پاسخ‌دهنده‌ای گفت: بارها به زمین‌داران گوش‌زد کرده‌ایم ولی گوش شنوایی نبوده و در پاسخ می‌گویند باید کود بماند تا کهنه شود و آب شور آن برود که این مسئله باعث بروز بوی بسیار بد و بروز بیماری می‌شود که صدای اهالی روستا هم در آمده است (۱۴۰۰/۰۳/۳۰، منزل شخصی). تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مسکونی و تفریحی تهدید دیگری می‌باشد که می‌تواند در آینده منجر به خسارت‌های زیاد و جبران‌ناپذیری به عرصه‌های طبیعی مانند گسترش بیابان‌زایی و فرسایش خاک، و وقوع بلایای طبیعی مانند رانش زمین، سیل و تغییر اقلیم، از بین رفتن پوشش گیاهی، کاهش تنوع زیستی و حاصلخیزی اراضی و پیامدهای منفی زیست‌محیطی همچون آلوده شدن منابع آبی و خاکی و نهایتاً مرگ تدریجی کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست می‌گردد. یکی از افراد مصاحبه‌شوندگان گفت: خیلی از افرادی که به شهرها مهاجرت کرده بودند در چندسال اخیر با خرید اراضی و یا تقسیم ارث بسیاری از اراضی کشاورزی را به خانه و باغ شهری برای تفریح و استراحت تبدیل کرده‌اند که این تغییرات در آینده خسارت زیادی برای محیط‌زیست به همراه دارد (۱۴۰۰/۰۳/۲۹، مصاحبه مجازی). چالش‌های فرهنگی از دیگر موانع مدیران روستایی بودند که اکثراً عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست را به‌عنوان مهمترین چالش فرهنگی می‌دانستند زیرا به گفته رییس شورای اسلامی یکی از روستاها: فرهنگ محیط‌زیستی وقتی رعایت نشود باعث

نیز مانع مهم دیگری بود که به گفته یکی از دهیاران: وجود افراد علاقه‌مند و توانا در مسائل محیط‌زیستی می‌تواند کمک زیادی به ارتقاء فرهنگ محیط‌زیستی در مناطق روستایی و تشکیل تشکلات محیط‌زیستی کند ولی متأسفانه این افراد در روستاها یا وجود ندارد یا به علت مشغله کاری بیشتر اوقات خود را در شهرها می‌گذرانند (۱۴۰۰/۰۴/۰۲، دفتر دهیاری). و در نهایت چالش‌های اجتماعی آخرین دسته از چالش‌های شناسایی شده می‌باشند. فقر در مناطق روستایی در کنار افزایش جمعیت و بیکاری و نبود شغل مناسب برای جوانان باعث شده بسیاری از خانوارها همان‌طور که گفته شد حتی از پرداخت هزینه جمع‌آوری زباله‌های خانگی به دهیاری امتناع کردند، این عوامل باعث استفاده بیشتر از اراضی کشاورزی و یا فروش آن‌ها جهت تغییر کاربری می‌گردد که در سال‌های اخیر افزایش یافته و صدمات زیادی به محیط‌زیست وارد کرده است. همان‌طور که پیشتر گفته شد عدم همکاری دامداران عامل مهمی می‌باشد که افزایش سن و بیماری‌های جسمی دامداران یکی از دلایل آن می‌باشد. در این باره یکی از اعضای شورای اسلامی حاضر در تحقیق گفت: شخصاً به برخی از دامداران بارها اعلام کردم که فضولات رها شده در کوچه را جمع‌آوری کند تا باعث آلودگی و مرضی نشود ولی دامدار می‌گوید من با سن زیاد و دیسک کمر چطور این فضولات را جمع‌آوری کنم و به بیرون انتقال دهم (۱۴۰۰/۰۴/۰۴، محیط روستا).

محیط‌زیستی و عدم حمایت دولت جهت نگهداری دامها در خارج از روستا را بعنوان مهمترین چالش‌ها می‌دانستند. به گفته یکی از دهیاران: در جلسات متعدد با شورای اسلامی مسائل و مشکلات محیط‌زیستی را بیان می‌کنم ولی شورا معتقد است که دغدغه اصلی مردم مباحث عمران و آبادانی روستا می‌باشد و هدف توسعه زیرساخت‌ها و اماکن روستا می‌باشد (۱۴۰۰/۰۴/۰۴، مصاحبه مجازی). همچنین دیگری گفت: اداره محیط‌زیست باید بر مناطق روستایی نظارت جدی داشته باشد و با قانون شکنان مانند شکارچیان، افرادی که باعث آسیب و آلودگی محیط می‌شوند به طور جدی برخورد کند، همچنین اداره منابع طبیعی شهرستان و استان بایستی حمایت کنند از مناطقی که مناظر و طبیعت برای گردشگران دارند ولی آن طور که باید و شاید حمایت و نظارت صورت بگیرد، انجام نشده است (۱۴۰۰/۰۳/۲۹، منزل شخصی). در زمینه چالش‌های آموزشی نیز شاهد استخراج کدهایی بودیم که همه آن‌ها به نبود آموزش و مهارت در زمینه محیط‌زیست برمی‌گردد. نبود امکانات و آموزش تفکیک و بازیافت زباله چالش مهمی بود که به گفته بسیاری از پاسخگویان اگر ساکنین بتوانند زباله‌های خانگی را تفکیک کنند بسیاری از مشکلات آلودگی در روستاها برطرف می‌شود، همچنین دفن و دفع این زباله‌های تفکیک شده راحت‌تر می‌باشد و حتی زباله‌های پلاستیکی را می‌توان به خریداران این ضایعات فروخت تا در محیط دیو نشوند و باعث صدمه به محیط نشوند. کمبود نیروی انسانی لازم و ماهر در زمینه محیط‌زیست

جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی طبقات مفهومی و مقولات

مفاهیم	مقولات	طبقات فرعی
مانعت برخی دامداران با جمع‌آوری کود حیوانی حتی با پرداخت هزینه درگیری برخی محلات با دهیاری جهت شیب آسفالت و هدایت آب باران	موانع پایداری سکونتگاهی	
منفعت طلبی عده‌ای از روستاییان		
عدم همکاری برخی خانوارها		
فضولات حیوانی رها شده در محیط روستا توسط دامها		
عدم همکاری دامداران		
جلوگیری از زیرسازی برخی کوچه‌ها		
عدم نصب سطل‌های زباله تحویلی توسط برخی خانوارها		
مشکلات آبیاری درختان ابتدای روستا		
دیو کردن کود حیوانی اطراف روستا توسط صیفی کاران قبل از کشت		چالش‌های انسانی
دیو کردن کودهای حیوانی درب منزل برخی دامداران		
عبور و مرور دامها در روستا		
عدم توجه نخلداران به توصیه‌های انجام شده جهت آبیاری	موانع نشاط اجتماعی	
عدم توجه و همکاری برخی کشاورزان در امر استفاده از کودها و سموم شیمیایی		
نگهداری احشام به تعداد زیاد در مکان‌های پرجمعیت و داخل منازل		
روان آب‌های منازل		
باقی ماندن نخاله‌های (مصالح) ساختمانی در معابر		
حفر چاه‌های غیرمجاز یا افزایش عمق چاه		
آتش زدن زباله‌های دیو شده در اطراف روستا توسط افراد دوره‌گرد		
تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مسکونی و تفریحی		

شکار بی‌رویه و از بین بردن زیست بوم طبیعی رها کردن زباله توسط گردشگران در طبیعت روستا ناپدید شدن سطل‌های زباله ایجاد چاه‌های فاضلاب در کوچه‌ها ریختن سم در رودخانه وجود دامداری و مرغداری‌های صنعتی چرای درختان توسط دامداران ریختن کود حیوانی پیش از موعد استفاده در اطراف اراضی کشاورزی توسط زمین‌داران	آسیب محیطی	
عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست رها سازی فاضلاب خانگی در کوچه رها کردن زباله‌ها در سطح روستا توسط برخی خانوارها عدم استفاده از کیسه و سطل زباله توسط برخی ساکنین وجود افراد بی‌توجه و ناآگاه نسبت به محیط‌زیست	ضعف فرهنگ محیط‌زیستی	چالش‌های فرهنگی
عدم اطلاع و آگاهی ساکنین از روش‌های تفکیک و دفع زباله و پسماند خانگی استفاده بیش از حد از کودها و سموم شیمیایی آتش زدن بقایای زراعی عدم وجود تبلیغات رسانه‌ای	ضعف اطلاعات و تبلیغات	
ساخت و سازهای جدید در روستا تخریب‌های بدون برنامه و بی‌پایه پیش‌روی منازل و تنگ کردن کوچه‌ها جلوگیری از عقب‌نشینی خانه‌ها	موانع کالبدی	چالش‌های کالبدی
وزش بادهای شدید وقوع حوادث طبیعی مانند سیل، طوفان، و... رطوبت بالای هوا	مشکلات آب و هوایی	چالش‌های طبیعی
افزایش آلودگی‌های محیطی آلودگی منابع آب زیرزمینی و خاک با ورود سموم ناشی از شیرابه‌های زبالات رها بودن سگ‌های ولگرد در محیط روستا	آلودگی‌های محیطی	
عدم حمایت دولت جهت نگهداری دام‌ها در خارج از روستا عدم همکاری و نظارت نهادهای مسئول عدم توجه و برخورد اداره محیط‌زیست با افراد خاطی توجه بیشتر شورای روستا به مسائل عمرانی تا محیط‌زیستی	نبود حمایت‌ها	چالش‌های مالی و حمایتی
کمبود بودجه هزینه جمع‌آوری و حمل زباله‌ها فرار خانوارها از پرداخت هزینه جمع‌آوری زباله	مشکلات مالی	
عدم وجود آموزش کافی محیط‌زیستی کمبود نیروی انسانی لازم و ماهر نبود امکانات و آموزش تفکیک و بازیافت زباله	مشکلات آموزشی و مهارتی	چالش‌های آموزشی و مهارتی
فقر روستایی افزایش جمعیت بیکاری و نبود شغل مناسب برای جوانان افزایش سن و بیماری‌های جسمی دامداران	مشکلات اجتماعی	چالش‌های اجتماعی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

تیم پژوهش تصمیم گرفت با توجه به موضوع پژوهش کدهای انتخابی به صورت مثبت ارائه شوند و موضوع مورد مطالعه به سوی برون رفت از مشکلات و مسائل حفاظت از محیط‌زیست هدایت شود تا بتوان سازوکارهای خروج از این چالش را طراحی کرد (جدول ۳).

مرحله سوم از تئوری بنیانی استراوس و کوربین، کدگذاری انتخابی می‌باشد که در این مرحله محققین می‌توانند کدهای مرحله کدگذاری ثانویه را براساس دیدگاه مدیران روستایی شرکت‌کننده در تحقیق به همان صورت ارائه دهند و یا اینکه مدل را به سوی برون رفت از موضوع مطالعه شده هدایت کنند (رزم‌آور و سواری، ۱۴۰۰؛ رزم‌آور و سواری، ۱۴۰۱). در این راستا

جدول ۳- طبقات اصلی ساخت نظریه

سازوکارها	طبقات اصلی
سازوکار انسانی	کمک به حفظ پایداری سکونتگاهی ایجاد نشاط اجتماعی جلوگیری از آسیب محیطی
سازوکار فرهنگی	تقویت فرهنگ محیط‌زیستی بهبود سیستم اطلاعات و تبلیغات
سازوکار کالبدی سازوکار طبیعی	حل مسائل کالبدی تاب آوری با شرایط آب و هوایی جلوگیری از آلودگی محیط
سازوکار مالی و حمایتی	حمایت همه جانبه سامان دادن مسائل مالی
سازوکار آموزشی و مهارتی سازوکار اجتماعی	بهبود وضعیت آموزش و مهارت بهبود مسائل اجتماعی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

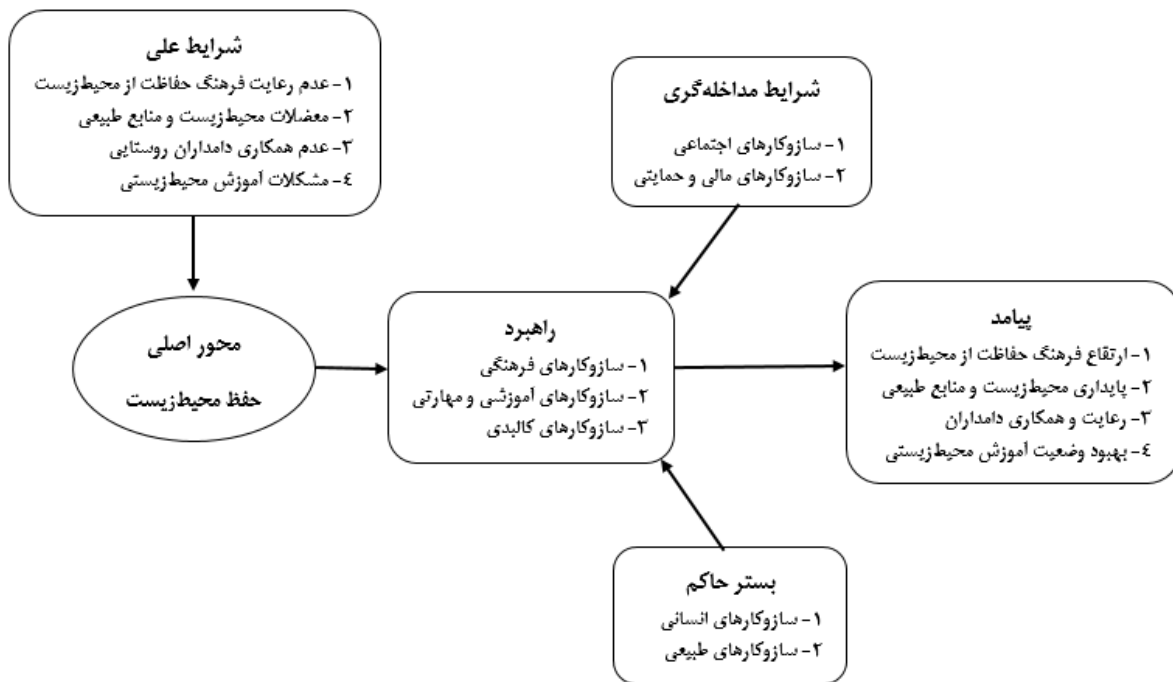
مقوله محوری: پس از شناسایی شرایط علی، محور اصلی تحقیق (حفاظت از محیط‌زیست) تحت تأثیر این شرایط به وجود آمد.

راهبردها: پس از شناسایی محور اصلی تحقیق یعنی حفاظت از محیط‌زیست، راهبردهای موردنظر برای اجرای صحیح آن به وجود آمد که سازوکارهای فرهنگی (تقویت فرهنگ محیط‌زیستی و بهبود سیستم اطلاعات و تبلیغات)، سازوکارهای آموزشی و مهارتی و سازوکارهای کالبدی در نظر گرفته شدند. بستر حاکم: با توجه به ماهیت بستر حاکم سازوکارهای انسانی و طبیعی در نظر گرفته شدند.

شرایط مداخله‌گر: از دو سازوکار اجتماعی و مالی و حمایتی تشکیل شد.

پیامدها: در نهایت پیامدهای هم‌چون ارتقاء فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست، پایداری محیط‌زیست و منابع طبیعی، رعایت و همکاری دامداران و بهبود وضعیت آموزش محیط‌زیستی در صورت اجرای صحیح و موفق مدل پارادایمی بر اساس مدل استراوس و کوربین می‌توان انتظار داشت که روی دهد.

کدگذاری انتخابی عبارت است از فرآیند انتخاب دسته‌بندی اصلی، مرتبط کردن نظام‌مند آن با سایر دسته‌بندی‌ها، تأیید اعتبار این روابط، و تکمیل دسته‌بندی‌هایی که نیاز به اصلاح و توسعه بیشتری دارند. به‌طور کلی کدگذاری انتخابی براساس نتایج حاصل از کدگذاری باز و کدگذاری محوری می‌باشد که مرحله اصلی نظریه‌پردازی می‌باشد. بنابراین به دنبال سرایت دادن نظام‌مند مقوله محوری به دیگر مقوله‌ها می‌باشد و اینکه روابط را در چارچوب یک مدل ارائه کرده و مقوله‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند، اصلاح می‌کند. بنابراین مدل نهایی تحقیق، مدل پارادایمی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست براساس نظریه استراوس و کوربین می‌باشد که در ادامه به مقوله‌های آن اشاره می‌شود. شرایط علی: همان‌طور که مدل پارادایمی (نگاره ۱) نشان می‌دهد عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست در کنار معضلات محیط‌زیست و منابع طبیعی، عدم همکاری دامداران روستایی و مشکلات آموزش محیط‌زیستی از مهمترین موانع مدیران روستایی جهت حفاظت از محیط‌زیست در منطقه مورد مطالعه بودند. این عوامل در قالب شرایط علی قرار گرفتند.

نگاره (۱): مدل پارادایمی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست (بر اساس نظریه استراوس و کوربین)

۴- نتیجه‌گیری

اجتماعی می‌شود. همچنین چالش‌های فرهنگی (ضعف فرهنگ محیط‌زیستی و ضعف اطلاعات و تبلیغات) مانع بزرگ حفاظت از محیط‌زیست می‌باشد که توجه و حل این چالش امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد زیرا عوامل فرهنگی نقش تعیین‌کننده‌ای در رفتارهای افراد جامعه دارند و رفتارهای زیست‌محیطی تک تک افراد برگرفته از آن می‌باشد. همچنین فرهنگ نقش بسیار مهمی در شکل‌دهی به چگونگی نگاه مردم، ارزش‌دهی و به دنبال آن مواجه شدن با معاملاتی که بر محیط‌زیست تأثیر می‌گذارند، دارد (شهاوندی و رزم آور، ۱۴۰۰). در این راستا باید نحوه رفتار و روش زندگی در محیط‌های روستایی که مهمترین پایگاه تولید محصولات غذایی و مناظر طبیعی می‌باشد، تغییر کند که با افزایش سطح آگاهی در جهت تغییر رفتار و حفاظت از محیط‌زیست گام برداشت (آفریدونی و نوری‌پور، ۱۳۹۹). چالش‌های کالبدی مانند ساخت و سازها و تخریب‌های بدون برنامه و پیش‌روی منازل باعث صدمات به محیط‌زیست از جمله آب و خاک می‌شود. در این باره مدیران و متولیان امور روستاها بایستی تصمیمات و اقدامات لازم را در این مورد بگیرند تا مانع تنگ شدن کوچه‌ها و ساخت و سازهایی که در اراضی کشاورزی انجام می‌شود، شوند. همچنین مشکلات آب و هوایی و آلودگی‌های محیطی که در رأس آن‌ها وزش باد، سگ‌ها و حیوانات و سموم ناشی از شیرابه‌های زبالات قرار دارند، از دیگر چالش‌ها می‌باشد که بایستی در این باره با اقداماتی همچون نظارت و سخت‌گیری نسبت به استفاده از کیسه‌های زباله و سطل‌های زباله و همچنین قرار ندادن زباله‌های خانگی در

امروزه، آلودگی محیط‌زیست از مهمترین چالش‌های دنیا به حساب می‌آید (حیدری و صادق‌پور، ۱۳۹۲) که از ابتدای قرن حاضر نگرانی‌ها به سمت تخریب بی‌رویه محیط‌زیست افزایش یافته است. تأکید و توجهی که از تمامی نهادها، سازمان‌ها و جوامع محلی نسبت به محیط‌زیست انتظار می‌رود، نشان از فزونی مسائل زیست‌محیطی و نگرانی‌های موجود نسبت به پیامدهای آن می‌باشد (علوی، ۱۳۹۹). بر همین اساس هدف اصلی این حاضر بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط‌زیست می‌باشد. در نهایت نتایج این مطالعه منجر به شناسایی ۶۱ مانع از پیش‌روی مدیران روستایی شد. عدم رعایت فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست، عدم همکاری دامداران، عدم اطلاع و آگاهی ساکنین از روش‌های تفکیک و دفع زباله و پسماند خانگی، کمبود نیروی انسانی لازم و ماهر، تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مسکونی و تفریحی، و رها کردن زباله توسط گردشگران در طبیعت روستا به‌عنوان مهمترین موانع پیش‌روی مدیران روستایی در زمینه حفاظت از محیط‌زیست شناسایی شدند. ۷ سازوکار انسانی، فرهنگی، کالبدی، طبیعی، حمایتی و مالی، آموزشی و مهارتی، و اجتماعی برای حفاظت از محیط‌زیست انتخاب شدند. همانطور که نتایج نشان داد و مشارکت‌کنندگان گفتند، چالش‌های انسانی (دخالت‌های انسان) مهمترین چالش مدیران روستایی بود که باعث آسیب محیطی، جلوگیری از پایداری سکونتگاهی و نشاط

و مهاجرت می‌باشد، پیشنهاد می‌گردد در این راستا دولت‌ها تسهیلات بدون بهره یا کم‌بهره جهت راه اندازی کسب و کارهای روستایی ارائه دهند. همچنین دهیاری‌ها می‌توانند صندوق‌هایی مانند صندوق خرد اعتبارات زنان روستایی تشکیل دهند که باعث راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک شود و مانع فقر و بیکاری و مهاجرت در مناطق روستایی گردد. نتایج این پژوهش مبنی بر ارائه چالش‌های حمایتی و مالی با مطالعات تقدیمی و همکاران (۱۳۹۰)، شوکتی آقمقانی و سواری (۱۳۹۹)، چالش‌های اجتماعی با مطالعات شوکتی آقمقانی و سواری (۱۳۹۹)، ریاحی و معصومی، (۱۳۹۹)، چالش‌های آموزشی و مهارتی با مطالعه شوکتی آقمقانی و سواری (۱۳۹۹) و چالش‌های فرهنگی با مطالعه ریاحی و معصومی، (۱۳۹۹) همخوانی داشت.

محیط روستا صورت گیرد تا با وزش باد و وقوع برخی حوادث طبیعی و حتی حیوانات ولگرد در محیط روستا این زباله‌های دپو شده به محیط برنگردند و در روستا پخش نشوند. در راستای بهبود مشکلات مالی و حمایتی مدیران روستایی نیز پیشنهاد می‌شود دولت با افزایش بودجه به این مهم کمک کند و همچنین نهادهای مسئول بهبود در وضعیت نظارت و رسیدگی به روستاها را در دستور کار خود قرار دهند، خصوصاً اداره محیط‌زیست و منابع طبیعی. در زمینه چالش‌های آموزشی و مهارتی نیز دهیاری‌ها با کمک خانه‌های بهداشت می‌توانند با برگزاری کارگاه‌های آموزشی باعث ارتقاء فرهنگ محیط‌زیستی شده و همچنین تشکیل گروه‌های محیط‌زیستی در مناطق روستایی راهکار مهمی برای حل چالش‌های آموزشی و مهارتی می‌باشد که باعث توانمندی روستاییان نیز می‌شود. در نهایت برای حل چالش‌های اجتماعی که مهمترین آن‌ها فقر و بیکاری

منابع

- اصلی‌پور، ح.، زاهدی، ش.، شریف‌زاده، ف. و قربانی‌زاده، و. (۱۳۹۳). تبیین الگوی بومی تدوین خط‌مشی‌های زیست‌محیطی کشور با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. اندیشه مدیریت راهبردی، ۸ (۱۵): ۶۶-۴۱.
- آفریدونی، م. و نوری‌پور، م. (۱۳۹۹). واکاوی عوامل تأثیرگذار بر دانش محیط‌زیستی گندم‌کاران بخش مرکزی شهرستان کهگیلویه. فصلنامه آموزش محیط‌زیست و توسعه پایدار، ۹ (۱): ۵۸-۴۱.
- ایمانی جاجرمی، ح. و کریمی، ع. (۱۳۸۸). چالش‌های اجتماعی شوراهای روستایی در مدیریت محلی. ۱ (۱): ۱۱۴-۸۹.
- تقدیمی، ا.، سوری، ف.، صیدایی، س. ا. و کاظمی، ز. (۱۳۹۰). بررسی و تحلیل میزان عملکرد دهیاران در مدیریت روستایی؛ مورد پژوهش: بخش کونانی شهرستان کوه‌دشت. نشریه مدیریت شهری، ۹ (۲۸): ۱۷۴-۱۵۷.
- جوزی، س. ع. و داراب‌پور، ا. (۱۳۹۳). بررسی آثار محیط زیستی کارخانه گندله‌سازی اردکان با استفاده از روش فازی TOPSIS. فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۰ (۲): ۵۱۳-۴۹۹.
- حجازی، س. ی.، کریمی دارابخانی، ر.، حسینی، س. م.، و رضایی، ع. م. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر رفتار محیط‌زیستی اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیستی استان تهران. فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۳ (۱): ۳۰-۱۷.
- حسنلو، ل.، عزیزپور، ف.، جلالیان، ح. (۱۳۹۷). ارزیابی نقش مدیریت روستایی در پایداری روستاها (مطالعه موردی دستچره شهرستان طارم). فصلنامه جغرافیا و توسعه، ۱۶ (۵۲): ۱۷۴-۱۵۷.
- حکاک، م.، بیگدلی، م. م. و شریعت‌نژاد، ع. (۱۳۹۳). طراحی مدل توهم توطئه مدیران سازمانی با استفاده از نظریه داده بنیاد. فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی، ۹ (۳۳): ۱۴۱-۱۱۵.
- حیدری، ح. و صادق‌پور، ع. (۱۳۹۲). تأثیر متغیرهای اقتصادی در آلودگی محیط زیست با تأکید بر شاخص توسعه مالی: کاربرد روش گشتاورهای تعمیم‌یافته. فصلنامه محیط‌شناسی، ۳۹ (۴): ۴۴-۲۹.
- خشوعی، م. س.، عربی، ح. ر. و نوری، ا. (۱۳۹۴). شایستگی‌های مدیریتی بر اساس نظریه داده‌بنیاد (مطالعه موردی: شرکت گاز استان اصفهان). فصلنامه مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، ۷ (۲۶): ۶۱-۲۷.
- دانش‌جعفری، د.، آماده، ح.، و خون‌سیاوشان، ش. (۱۳۹۴). برآورد خسارات ناشی از پدیده ریزگردها بر سلامت افراد در ایران (مطالعه موردی: استان‌های خوزستان، کرمانشاه و کردستان). فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۱ (۳): ۵۸۷-۵۷۳.
- دل‌انگیزان، س. س.، پاپ‌زن، ع. و آرمند، ش. (۱۳۹۹). واکاوی چالش‌های تجاری‌سازی محصولات ارگانیک و سالم بر اساس تئوری بنیادی (مطالعه موردی: شهر کرمانشاه). مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۲-۵۱ (۲): ۳۲۵-۳۱۳.
- رحمانی تیرکلایی، ح. (۱۳۹۹). نقش اخلاق در حفاظت از محیط‌زیست و توسعه پایدار جغرافیایی (مطالعه موردی: استان مازندران). فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۱۲ (۴): ۴۰۵-۳۸۶.
- رزم‌آور، ف. و سواری، م. (۱۴۰۰). طراحی سازوکارهای اشتغال پایدار در میان کشاورزان تنباکوکار شهرستان دشتستان. دوفصلنامه راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی، ۸ (۱۶): ۶۷-۵۴.

- رزم‌آور، ف و سواری، م. (۱۴۰۱). سازوکارهای حفاظت از منابع آب کشاورزی در شهرستان دشتستان. فصلنامه محیط‌زیست و توسعه فرایختی، ۷ (۷۵): ۶۹-۵۰.
- رضوانی، م، ر. و هرائینی، م. (۱۳۹۶). نقش مدیران محلی در مدیریت انتظامی مناطق روستایی پیرامون کلان‌شهر تهران (مورد مطالعه: بخش آفتاب تهران). پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، ۵ (۱۹): ۲۴-۱.
- رفیعی، ی. و میرزائی، ر. (۱۳۹۷). آرایه مدل توسعه گردشگری موسیقی مقامی در ایران بر مبنای رویکرد گراند تئوری. جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی، ۵ (۱۱): ۱۹۵-۱۷۵.
- رضوانی، ل.، رحمانی، ب.، و شفیع‌ی ثابت، ن. (۱۳۹۹). نقش مدیریت محلی در ارتقای سرمایه اجتماعی و مشارکت روستاییان در اقتصاد روستایی (مورد: شهرستان بانه). فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۹ (۳۲): ۶۴-۴۳.
- ریاحی، و. و معصومی، م. (۱۳۹۹). چالش‌های مدیریت روستایی و نقش آن در توسعه نیافتگی روستاهای پیراشهری (مورد: شیراز). مجله توسعه فضاهای پیراشهری، ۲ (۱): ۸۴-۶۵.
- شماعی کوپائی، م. و اسمعیلی گیوی، م. ر. (۱۳۹۳). مدل پارادایمی مدیریت جهادی با استفاده از نظریه داده بنیاد. فصلنامه چشم‌انداز مدیریت دولتی، ۵ (۳): ۱۲۸-۱۰۹.
- شهواندی، ح. و رزم‌آور، ف. (۱۴۰۰). نقش فرهنگ، دانش و آموزش در جهت حفظ محیط‌زیست. اولین همایش ملی پژوهش‌های جامعه محور در کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست، همدان، اسدآباد.
- شهبازی، س.، خسروی، س.، مهدی‌زاده، ح. و غلامی، م. (۱۳۹۹). بررسی نگرش حفاظتی نسبت به محیط‌زیست بر اساس رهیافت گرنزد تئوری (مورد مطالعه: دانشجویان رشته‌های کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه). علوم و تکنولوژی محیط‌زیست، ۲۲ (۱۰): ۵۰-۳۷.
- شوکتی آملانی، م. و سواری، م. (۱۳۹۹). بررسی چالش‌های دهیاران در مدیریت نوین روستایی مورد مطالعه: دهیاران شهرستان اسکو از توابع استان آذربایجان شرقی. فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۵۸: ۱۳۰-۱۱۳.
- عزیزی خالخیلی، ط. و زمانی، غ. (۱۳۹۳). سازگاری با تغییرات اقلیمی: کاربرد تئوری بنیادی (مورد مطالعه کشاورزان شهرستان مرودشت). فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۵ (۵۶): ۱۹۹-۱۸۳.
- علوی، ل. (۱۳۹۹). شکاف جنسیتی در کنشگری زیست محیطی: یک تحلیل جامعه‌شناختی. فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۶ (۱): ۵۵-۷۰.
- فیروزنیا، ق. و تیموریان، ر. (۱۳۹۴). تحلیل نقش ویژگی‌های مهارتی مدیران محلی در توسعه روستایی (مطالعه موردی بخش مرکزی شهرستان ایلام). فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، ۴ (۱): ۸۳-۶۹.
- قاسمی نرگسی، ح.، فلاح تبار، ن.، و استعلاجی، ع. ر. (۱۳۹۶). بررسی میزان رضایت روستاییان از عملکرد مدیران محلی در شهرستان صومعه سرا. فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۷ (۲): ۲۸۶-۲۷۷.
- قدیری معصوم، م.، طالقانی، غ. ر. و کوهستانی، ح. (۱۳۹۲). آسیب‌شناسی دهیاری‌های استان آذربایجان شرقی: مطالعه موردی شهرستان بستان آباد. فصلنامه روستا و توسعه، ۱۶ (۱): ۱۱۲-۹۳.
- کلالی، ح. (۱۳۸۸). نظریه بنیادی به مثابه روش نظریه‌پردازی. فصلنامه مطالعات فرهنگ-ارتباطات، ۱۰ (۶): ۱۴۰-۱۱۹.
- محسنی، ح. (۱۳۹۹). محیط‌شناسی ((روستا)) و اثر آن بر اتخاذ تصمیم قضایی پیرامون تغییر کاربری اراضی آن (مطالعه موردی: رأی وحدت رویه شماره ۷۶۰ دیوان عالی کشور). فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۶ (۱): ۸۲-۷۱.
- محمدزاده، ی. و قهرمانی، ه. (۱۳۹۶). نقش حکمرانی خوب و اندازه دولت بر روی عملکرد محیط‌زیست در کشورهای منتخب جهان. فصلنامه محیط‌شناسی، ۴۳ (۳): ۴۹۶-۴۷۷.
- محمدی، س. (۱۳۹۸). شناسایی و تحلیل موانع مؤثر بر گسترش فعالیت سازمان‌های مردم نهاد زیست‌محیطی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: انجمن سبز چیا در شهرستان مریوان). فصلنامه جغرافیا و توسعه، ۱۷ (۵۵): ۲۳۶-۲۱۱.
- مشفق‌نژادی، ع.، حکمتی اصل، ا. و بهارلویی، م. ص. (۱۳۹۹). واکاوی عملکرد دهیاری‌ها در راستای بهبود کیفیت محیطی روستاییان (مطالعه موردی: دهستان سررود جنوبی، استان کهگیلویه و بویر احمد). مجله مهندسی جغرافیایی سرزمین، ۴ (۷): ۶۹-۵۶.
- نوروزی، ا. و غلامیان، ح. ع. (۱۳۹۸). علل ناکارآمدی مدیریت روستایی از دیدگاه مردم محلی شهرستان سامان. فصلنامه جغرافیا، ۱۷ (۶۳): ۲۱۵-۱۹۶.
- یاسوری، م. و امامی، س. ف. (۱۳۹۶). سنجش پایداری زیست‌محیطی در نواحی روستایی: مطالعه موردی دهستان سراوان شهرستان رشت. فصلنامه روستا و توسعه، ۲۰ (۳): ۱۱۰-۸۵.
- یاقوت‌حردانی، ه.، مطیعی‌لنگرودی، س. ح.، دادورخانی، ف.، قدیری معصوم، م. (۱۳۹۹). غربالگری زیست‌محیطی اقدامات استراتژیک توسعه روستایی با تأکید بر سند راهبردی توسعه اقتصادی در استان خوزستان. فصلنامه پژوهش‌های جغرافیایی انسانی، ۵۲ (۱): ۳۴۶-۳۲۳.

- Abreu, I., & Mesias, F. J. (2020). The assessment of rural development: Identification of an applicable set of indicators through a Delphi approach. *Journal of Rural Studies*, 80, 578-585.
- Bleiker, J., Morgan-Trimmer, S., Knapp, K., & Hopkins, S. (2019). Navigating the maze: Qualitative research methodologies and their philosophical foundations. *Radiography*, 25, S4-S8.
- Cao, Q., Sarker, M. N. I., & Sun, J. (2019). Model of the influencing factors of the withdrawal from rural homesteads in China: Application of grounded theory method. *Land use policy*, 85, 285-289.
- De Toni, A., Vizzarri, M., Di Febbraro, M., Lasserre, B., Noguera, J., & Di Martino, P. (2021). Aligning Inner Peripheries with rural development in Italy: Territorial evidence to support policy contextualization. *Land Use Policy*, 100, 104899.
- Elliott, K. C. (2014). Anthropocentric indirect arguments for environmental protection. *Ethics, Policy & Environment*, 17(3), 243-260.
- Foucher, A., Evrard, O., Chabert, C., Cerdan, O., Lefèvre, I., Vandromme, R., & Salvador-Blanes, S. (2019). Erosional response to land abandonment in rural areas of Western Europe during the Anthropocene: A case study in the Massif-Central, France. *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 284, 106582.
- Glaser BG, Strauss AL. The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research. Aldine Publishing Company, Chicago, Aldine; 1967.
- Hengzhou, X., & Yuexi, L. (2016). Policy implications and impact of household registration system on peasants' willingness to return rural residential lands: Evidence from household survey in rural China. *Panoeconomicus*, 63(1), 135-146.
- Hicks, A. (2018). Developing the methodological toolbox for information literacy research: Grounded theory and visual research methods. *Library & Information Science Research*, 40(3-4), 194-200.
- Kuznetsov, V. N., Grijbovski, A. M., Mariandyshev, A. O., Johansson, E., Enarson, D. A., & Bjune, G. A. (2013). Hopelessness as a basis for tuberculosis diagnostic delay in the Arkhangelsk region: a grounded theory study. *BMC Public Health*, 13(1), 1-11.
- Lagerin, A., Hylander, I., & Törnkvist, L. (2017). District nurses' experiences of caring for leg ulcers in accordance with clinical guidelines: a grounded theory study. *International journal of qualitative studies on health and well-being*, 12(1), 1355213.
- Lefèvre, H., Moro, M. R., & Lachal, J. (2019). Research in adolescent healthcare: The value of qualitative methods. *Archives de Pédiatrie*, 26(7), 426-430.
- Nie, Y., Cheng, D., & Liu, K. (2020). The effectiveness of environmental authoritarianism: Evidence from China's administrative inquiry for environmental protection. *Energy Economics*, 88, 104777.
- Ong, B. K. (2012). Grounded Theory Method (GTM) and the Abductive Research Strategy (ARS): a critical analysis of their differences. *International Journal of Social Research Methodology*, 15(5), 417-432.
- Oyelana, A. A., & Thakhathi, D. R. (2017). Challenges Confronting Amathole District Municipality Managers in Implementing Socioeconomic Strategies in Rural Communities. *Studies of Tribes and Tribals*, 15(1), 39-44.
- Plieninger, T., Hartel, T., Martín-López, B., Beaufoy, G., Bergmeier, E., Kirby, K., ... & Van Uytvanck, J. (2015). Wood-pastures of Europe: Geographic coverage, social-ecological values, conservation management, and policy implications. *Biological Conservation*, 190, 70-79.
- Stumpf, T. S., Sandstrom, J., & Swanger, N. (2016). Bridging the gap: grounded theory method, theory development, and sustainable tourism research. *Journal of Sustainable Tourism*, 24(12), 1691-1708.

- Swendiman, R. A., Hoffman, D. I., Bruce, A. N., Blinman, T. A., Nance, M. L., & Chou, C. M. (2019). Qualities and methods of highly effective surgical educators: a grounded theory model. *Journal of surgical education*, 76(5), 1293-1302.
- Tian, Y., Tian, C., & Zhang, X. (2011). Current situation and potential development of China's environmental management at the rural–urban interface. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, 18(3), 265-271.
- Uchida, K., & Ushimaru, A. (2014). Biodiversity declines due to abandonment and intensification of agricultural lands: patterns and mechanisms. *Ecological Monographs*, 84(4), 637-658.
- Vanclova, M., & Havrdova, Z. (2015). Clinical Supervision: Challenging the Nursing Environment? *Review of European Studies*, 7(11), 273-284.
- Wezel, A., Brives, H., Casagrande, M., Clement, C., Dufour, A., & Vandembroucke, P. (2016). Agroecology territories: places for sustainable agricultural and food systems and biodiversity conservation. *Agroecology and sustainable food systems*, 40(2), 132-144.
- Zhao, S., Liu, S., Hou, X., Sun, Y., & Beazley, R. (2021). Air pollution and cause-specific mortality: A comparative study of urban and rural areas in China. *Chemosphere*, 262, 127884.

Investigating the challenges of rural managers in order to protect the environment: A qualitative analysis in rural areas of Dashtestan County

Farshad Razmavar^{1*}, Moslem Savari²

1* - Master of Rural Development, Faculty of Agricultural Engineering and Rural Development, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan, Mollasani, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agricultural Engineering and Rural Development, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan.

*Email Address: razmavar.farshad@gmail.com

Abstract

Introduction

Concerns about the environment have become relatively common today, as in recent years the concerns of political and scientific communities about environmental issues and efforts to improve and protect them from further vulnerability have taken on a global dimension. Human misuse of nature and natural resources has caused serious environmental problems in most countries of the world. The current environmental crises, along with population explosions, increasing poverty and the spread of dangerous diseases, threaten human society. Among the most important environmental crises can be ozone depletion, acid rain, climate change, droughts, radioactive contamination, indiscriminate deforestation, soil erosion, animal habitat degradation, vital species extinction, biodiversity depletion, deforestation He mentioned the planet, chemical pollution, vegetation loss, desertification, water scarcity and many other problems. On the other hand, several factors such as economic (degree of industrialization, trade and technological inequality), political (democracy and tyranny), social (degree of urbanization and literacy rate) and government (size and quality of government) affect the performance of the environment. The government is closest to the people and plays a significant role in the development of rural communities. The field is of great importance and attention in all fields and arenas. In rural society, management can play a very effective role in the development process. Management has an undeniable place and role in the process of rural development and planning. Without legitimate and efficient rural management, rural development goals will not be achieved. Because rural management and planning at the macro and micro levels are the most important factors in rural development. In general, attention to the rural environment is one of the important pillars to achieve rural development, which can be considered a set of measures aimed at promoting the modernization of rural areas, creating new employment opportunities, sustainable agricultural assets, resource management efficiency and ecosystem conservation. Therefore, the present study investigates the challenges of rural managers in order to protect the environment in rural areas of Dashtestan city of Bushehr province.

Methodology

The present study is in the field of qualitative research in terms of applied purpose and approach, which has been done using the basic theory technique. Sampling was performed purposefully by snowball method (chain reference). The sample size was determined by data saturation when no new responses were received from the participants. In the end, the number of participants in the study reached 20. Participants of rural managers included 14 Dehyar, 4 heads of the Islamic Council and 2 members of the Islamic Council from 20 villages in Dashtestan city who were interviewed in person and virtually using in-depth semi-structured

interviews to better identify and assess the environmental challenges interviewed. Were located. The duration of the interviews varied over 40 minutes. Informed consent was obtained from the participants in the study and the confidentiality of the participants and their anonymity in the findings were guaranteed. All information was recorded with the consent of the samples on cassette tape, then fully implemented and copied on paper. Basic theory technique or grounded theory as the method used in this research; Emphasizes study phenomena and creates both data and analysis from shared experiences and relationships with interviewees. Thus, the production of theory is through a systematic process by which theoretical concepts and insights are developed through the simultaneous collection and analysis of data. The main idea of this strategy is to theorize based on data from participants who have experienced the research process. In short, the researcher's interpretations of the data form his emerging codes in fundamental theory. Since the purpose of this study is to identify and investigate environmental challenges, grounded theory technique is a suitable method for the present study due to the creation of theory and the high power of this method in explaining. Also, the use of grounded theory is inevitable when there is little information about the field under study or when there is a new perspective on the field. The most important principle in the basic theory technique is the coding operation. This stage of the research is done in three stages: open coding, axial coding and selective coding. Open coding: means that all data is returned to its original state. In open coding, as much as possible, code is created by examining line by line and then defining the actions or events within it. In the following, a suitable symbol or label is selected for each of the extracted key phrases and points. Axial coding: Axial coding is mainly open for continuous comparison and analysis of coding clusters to examine the process of logical internal communication between primary categories. In other words, it seeks to discover and construct an internal logical relationship between the primary category and the main category. Selective coding: Specifies the final themes. This stage is based on the meaning and logical relationship between the main categories, which mostly corrects the main category and creates a systematic theoretical framework of effective factors. Organizes and integrates categories and topics in a way that expresses a coherent understanding or theory of the phenomenon of study.

Conclusion

After conducting interviews and collecting information from the target community, they were reviewed, which resulted in identifying 61 concepts as challenges for rural managers in order to protect the environment in the study area. The most repetitive concepts were the most important environmental challenges from the perspective of the study community. Therefore, factors such as non-compliance with the culture of environmental protection, lack of cooperation of farmers, lack of information and awareness of residents on methods of separation and disposal of waste and household waste, lack of necessary and skilled manpower, change of agricultural land to residential and recreational areas, and waste disposal. Recognized by tourists in rural nature as the most important challenges facing rural managers in the field of environmental protection. Finally, the concepts of interviews based on the nature of paradigm model and 7 human mechanisms (28 code), cultural (9 code), physical (4 code), natural (6 code), financial and support (7 code), educational and Skill (3 code) and social (4 code) were placed.

Keywords

qualitative research, environmental protection, Dashtestan city, Strauss and Corbin model, Rural administrators.